

O le ā le fa'anofoesea?

1/11/2022

O le fa'anofoesea e mo tagata ua fa'amaonia mai a latou siaki ua a'afia, po ua iai āuga o le KOVITI-19. Ua e inifeti ma mafai ona pepesi atu le vairusi mai ia te oe i isi tagata e amata i le 2 aso ae le'i aliali ni auga se'i oo ina mae'a lou vavaeese. Afai e le'i iai lava ni ou āuga, e amata ona e faama'ia i le 2 o aso a'o lumanai le aso na fai ai lau siaki mo le KOVITI-19. So'o se tasi e feso'otai vavalalata atu ia te oe i lenei taimi o lena ua latalata foi o ia i le vairusi ma e tatau ai ona ia mulimuli i taiala mo le fa'anofoesea mo le va'avaaia.

Fa'anofoesea o lona uiga:

E o'o lava i totonu o lou lava fale, e tatau ona e fa'amamao ese mai isi tagata se'iloga ua mae'a le umi o lo'o fa'anofoesea ai oe.

Nofo pea i lou fale se'i vaganā e te alu e vaai se foma'i mo se tausiga faafoma'i.

Fa'aaogā se faleta'ele e ese mai isi tagata i lou aiga pe a mafai.

Fa'aaogā se ufi fofoga pe afai e tatau ona e felātā'i ma nisi tagata.

Nofo i se potu e ese mai isi tagata i lou fale.

Fa'amamā mea e tagofia so'o (telefoni, 'au o faitoto'a, ki o molī, 'au o tane faleuila, 'au o sigi fulumata, luga o fata, ma so'o se mea e u'amea).

Taumafai e aua e te fa'aaogāina meatotino o loo fa'aaogā foi e isi tagata.

O afea e mafai ai ona fa'amuta lo'u fa'anofoesea?

E tatau ona e vavaeese se'i o'o ina:

- Atoa se 24 itula ua e lē toe fiva (o lona uiga e te le'i fa'aaogāina se fualaau/vai e fa'aitiitia ai le fiva), ma
- Ua aga'i i le lelei ou āuga mo le 24 itula, ma
- E lē itiiti i le 5 aso talu mai le aso na fai ai lau su'ega.
- Afai e le'i iai ni ou āuga, nofo i le fale mo aso e 5 mai le aso na fai ai lau su'ega. Afai e te ma'i pe aliali ni ou āuga, o le a toe amata le faitauga o lou fa'anofoesea i le aiga mo aso e 5. A'oa'o atili [i'inei](#).

Fa'aaogā se [ufi fofoga fetau-lelei](#) i talane o nisi ma nofoaga faitele mo se isi 5 aso pe a mavae le fa'ai'uga o lou fa'anofoesea i le aiga.

O le a le umi e tatau ai ona kuarenitini tagata matou te nonofo?

E ono faigata lava ona fa'anofoesea mai tagata ua maua i le KOVITI-19 ae o lo'o nonofo i lou aiga. So'o se isi e le'i faia tui puipui, pe le o [lelei i le aso](#) ona tui puipui o le KOVITI-19, po'o le sili atu i le 90 aso talu ona maua le tagata lena tou te nonofo i le KOVITI-19 e tatau ona fa'anofoesea i le aiga e lē itiiti i le 5 aso. So'o se taimi e latalata mai ai iā te oe a'o e inifeti, e toe amata na faitau le 5-aso o lo latou fa'anofoesea. E lē tatau ona fa'amuta le fa'anofoesea ae le'i atoa le 5 aso, tusa pe aumai le su'ega e lē maua i le fa'ama'i.

Pe afai ua e manaomia se tausiga faafomai.

Pe afai ua faatetele ou auga po ua e lagona ua e mana'omia se tausiga faafomai, saili vave loa se fesoasoani faafomai. E saogalemu lou alu i le falemai poo le ofisa o se fomai. Faaoga se ufi fofoga ma ta'u i tausi soifua o lenā ua fa'amaonia lau siaki ua e maua i le KOVITI-19.

Afai ua ia te oe se tasi o nei fa'ailo lapatai o tulaga faafuasei*, saili vave loa se fesoasoani faafoma'i:

**Faigata ona mánava po
ua puupuu le mánava.**

**Tiga ma pei e
mánavanava lou fatafata
ma ua lē te'a ese**

**Ua le manino lou
mafaufau po ua faigata
ona ala a'e**

**Afai ua sesega ou
laugutu po'o ou
foliga**

*E le faapea o le a iai uma tulaga faafuasei i nei auga. Valaau lau fomai pe afai ua e popole.